MƏNİM SİNİF RƏHBƏRİM

ARAŞDIRMA

Bu dəfə oxucularımıza sinif rəhbərləri, onların təhsilimizdəki rolundan danışmaq istəyirəm. Mövzu ilə bağlı fikrimdə bir neçə vacib suallar var idi. Sinif rəhbərlərinin vəzifələri, müəllim-şagird-valideyn üşbucağındakı rolu, bugünkü cəmiyyətdə məsuliyyətli vəzifənin öhdəsindən necə gəldikləri məni çox düşündürürdü. Axı bu günün şagirdi də, valideyni də ötən onilliklərdəkindən daha fərqlidir. Bəs bu prosesdə sinif rəhbərləri nə ilə qarşılaşır? Onların çətinlikləri nələrdir?

Suallarıma cavab tapmaq və proseslə daha yaxından tanış olmaq məqsədilə paytaxtın Nizami və Xətai rayonlarında yerləşən məktəblərində oldum. Məktəb direktorları, müəllimlər, valideyn və şagirdlərlə görüşüb, mövzu ətrafında fikir mübadiləsi apardıq.

Direktorlar bizimlə söhbətlərində bildirdilər ki, bu gün sinif rəhbərləri ağır və məsuliyyətli bir işin öhdəsindən gəlməyə çalışırlar. İşini sevən, bu vəzifəni layiqincə yerinə yetirən müəllimlərimizin çox olduğunu, sinif rəhbəri təyin edərkən də, məhz belə müəllimlərə üstünlük verildiyini diqqətə çatdırdılar.

Şagirdlərin də sinif rəhbərləri haqqında fikirlərini öyrəndik. Mənim üçün maraqlı idi ki, şagirdlər sinif rəhbərlərini necə görmək istəyirlər. Söhbət etdiyimiz şagirdlərin demək olar ki, hər biri sinif rəhbərlərinin onların məktəbdə bir valideyn funksiyasını daşıdığını, hər bir məsələdə birinci onlara sığındıqlarını, güvəndiklərini yəqin etdim. Şagirdlərlə söhbətimizdən açıq-aydın hiss olunurdu ki, onların sinif rəhbərinin xüsusi qayğısına ehtiyacları var. Təhsilalanlar sinif rəhbərləri ilə bağlı xatirələri, aralarındakı dialoqları, ümumiyyətlə, baş verənləri danışarkən bunu biruzə verirdilər. Məsələn, bəziləri ixtisas seçimində sinif rəhbərinin tövsiyyəsinə qulaq asdığını, bəziləri isə məktəbdə müxtəlif problemləri olduğu zaman ona necə kömək edildiyindən danışırdı. Onları dinlədikcə sinif rəhbəri vəzifəsinin nə qədər əhəmiyyətli olduğu bir daha sübut olunurdu.

Valideynlərlə söhbətimiz də çox maraqlı alındı. Açığını deyim ki, valideynlərin əksəriyyəti digər valideynləri məsuliyyətsizlikdə, məktəbə və övladlarına laqeydlikdə günahlandırırdılar. Sinif rəhbəri ilə əlaqə yaratmayan, hər bir mübahisəli vəziyyətlərdə haqlı-haqsız məktəbi və müəllimləri qınaq obyektinə tutan valideynlərin də olduğunu deyirdilər. Təhsilimizdəki bəzi çatışmazlıqların olduğunu da deyən valideynlər, sinif rəhbərlərinin hər birinin fərqli yanaşması olduğunu da söylədilər.

Söhbət etdiyim valideynlərin dilindən bir sinif rəhbərinin adı heç düşmürdü. Onun necə mükəmməl iş qurduğundan, təhsil üçbucağında bir körpü yaratdığından ağızdolusu danışırdılar. Doğrusu, valideynlərin həmin sinif rəhbəri haqqında müsbət fikirləri məndə həmin müəllimlə görüşmək, söhbət etmək həvəsi yaratdı. Onunla söhbətdən sonra isə valideynlərin nə qədər haqlı olduğunu, mənim isə mövzumun qəhrəmanını tapdığımı düşündüm.

Sinif rəhbərləri ilə söhbət mövzumun ən əsas hissələrindən biri idi. Məktəblərdə təxminən 5-6 müəllimlə söhbətləşdik. Danışdığım sinif rəhbərlərinin arasında 35-40 illik pedaqoji təcrübəsi olan müəllimlər də var idi. Onlar əvvəlki dövrlərlə müqayisədə valideynlərin əksəriyyətinin aqressiv olduqlarını, övladlarının təlim-tərbiyə prosesində çatışmazlıqlarını qəbul etmədiklərini günün ən aktual problemlərindən olduğunu dedilər. Lakin buna baxmayaraq, övladlarının təhsili, tərbiyəsi ilə maraqlanan, məsələlərə obyektiv yanaşan valideynlərin çox olduğunu xüsusi qeyd etdilər. Sinif rəhbəri kimi vəzifələrinin məsuliyyətli olduğunu bildirdilər. Sinif rəhbərinin şagirdlər arasında ayrı-seçkilik qoymamağı, qərar verərkən ədalətli olmağı, hər bir şagirdə fərdi yanaşmağın vacibliyini vurğuladılar. Sinif jurnalları, şagird davamiyyəti, təşkilatı və sair məsələlərdən söhbət açdılar.

Əlqərəz, gördüklərim və eşitdiklərimdən belə qənaətə gəldim ki, üzərinə böyük məsuliyyət götürən sinif rəhbəri 25-30 şagirdin bir vətəndaş kimi formalaşmasında olduqca əhəmiyyətli rol oynayır. Nəzərə alsaq ki, həmin müəllim müxtəlif illərdə bir neçə sinfə rəhbərlik edib və bu say yüzlərlə şagirdi əhatə edir. Ona görə də düşünürəm ki, sinif rəhbəri öz davranışı, yanaşması, ədalətliliyi və dürüstlüyü ilə seçilməli, şagirdlərə örnək olmalıdır. Yuxarıda qeyd etdiyim mövzumun qəhrəmanı da, məhz belə sinif rəhbərlərindəndir. O, həm şagirdlərin, həm valideynlərin, həm də məktəb rəhbərinin rəğbətini, hörmətini qazanıb.

Məsələnin ən vacib tərəflərindən biri isə valideynlərdir. Düşünürəm ki, bu çətin və məsuliyyətli işdə valideynlər məktəbə, eyni zamanda sinif rəhbərlərinə dəstək olmalıdır. Bəzi valideynlər məsuliyyəti təkcə məktəbin, müəllimin üzərinə atmaq əvəzinə övladlarına daha çox nəzarət etməlidir.

İstər müəllimlərlə, istərsə də valideynlərlə söhbətlərdən bir daha məlum oldu ki, müəllim-valideyn işbirliyi şagirdlərin bir vətəndaş kimi formalaşmasında böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Niyazi RƏHİMOV